

ÅBY BOSTADSOMRÅDE

Rekommendationer för fastigheter i kulturmiljö

Arkitektoniska och kulturhistoriska värden

Åby bostadsområde är utpekat som kulturhistoriskt intressant i Mölndals stads kulturmiljöprogram. Genom att sprida kunskap om kulturvärdena i just ditt bostadsområde vill vi skapa förutsättningar för dig som boende och fastighetsägare att hantera dessa värden.

*"Ett storskaligt
bostadsområde
i mänsklig skala."*

Enhetlig form, material och uttryck

Det gula teglet och upprepningen av byggnadsvolymer, fönsterformer och balkongfronter i ett regelbundet mönster ger området en tydlig karaktär. Bostadsbebyggelsen i Åby bygger vidare på en tradition från 1940- och 50-talets tegelarkitektur i Mölndal. Så tegelfasaderna är inte bara viktiga för Åby utan för hela Mölndal.

Öppenhet och siktlinjer

De gröna gårdarna har en gemensam grundstruktur, de är delvis kringbyggda och öppnar upp mot det gemensamma skol- och aktivitetsområdet i norr. Detaljutformningen skiljer sig mellan kvarteren vilket skapar variation när man rör mellan kvarteren.

Struktur, gator och gårdar

Området är planerat så att biltrafiken är tydligt åtskild från bostadsbebyggelsen med gröna förgårdar intill husen. De öppna bostadsgårdarna och de gemensamma centrala grönområdena är bilfria. Detta är tidstypiskt för stadsplaneringen på 1960-talet.

Underhåll ditt hus så att karaktären bevaras

Åby bostadsområde är ett fint exempel på ett storskaligt bostadsområden som byggdes på 1960-talet. Då området står inför behov av renovering är det viktigt att områdets karaktärsdrag bevaras. Byggnadsdelar som behöver bytas ut ska ersättas av motsvarande i både material, utformning och färg.

Färgsättning

Fasaderna ska vara av tegel och behålla den ursprungliga gula tegelfärgen. Fönstrens färg har varierat mellan kvarteren, vissa var ursprungligen vita och vissa var brunlaserade. Balkongfronterna ska vara vita eller i dova färger. Det är viktigt att värna om enhetligheten inom varje kvarter.

Fönster och dörrar

Behåll ursprunglig fönsterplacering och fönstertyp, perspektivfönster med smal båge och karm.

Underhåll och behåll ursprungliga ytterdörrar av trä. De visar på den omsorg om detaljer som fanns när området byggdes. Om de behöver bytas ska dörrarna vara av trä och glas och ha en likvärdig utformning.

Balkonger

De indragna balkongerna är en del av arkitekturen och balkongfronterna en viktig detalj för karaktären. Fronterna ska vara täckta med korrugerad plåt. Inglasningar är möjliga och kan ses som en utveckling av fastigheterna. Glasen ska ha "osynliga" profiler och monteras så att det i framtiden går att återställa balkongerna till ursprungligt utseende.

Tegel

Teglet ger liv åt fasaden! Om skadat tegel behöver ersättas är det viktigt att välja tegelstenar i samma dimensioner och i samma kulör som de ursprungliga.

Omsorg om detaljer

De indragna entréerna är en del av byggnadernas arkitektoniska värde. Vissa entrépartier har keramiska plattor eller marmorskivor. Det visar på en hög ambition och kvalitet när det gäller material och utförande. Det är viktigt att behålla detta synsätt.

Tidsmarkörer

I området finns flera exempel på äldre armaturer, nummerskyltar och räcken som berättar om 1960-talets formspråk. De fungerar som tidsmarkörer som ger området ytterligare kulturhistoriskt värde.

Komplementbyggnader

Tillkommande komplementbyggnader ska smälta in och ta hänsyn till befintlig bebyggelse när det gäller placering och utformning. Utgå från de ursprungliga materialen och färgerna i området och behåll gårdarnas öppenhet.

Tidsmarkör - staket.

Tidsmarkör - nummerskylt.

Kopparklätt burspråk.

Perspektivfönster.

Balkonger i dov färg.

Entréparti med keramiska plattor.

Tidsmarkör - handtag och dörr av trä och glas.

Så här säger lagen om underhåll, varsamhet och förvanskning

Byggnader, bebyggelseområden och allmänna platser som anses vara särskilt värda att bevara har ett förstärkt skydd, dessa får inte **förvanskas**. En byggnad eller bebyggelsemiljö kan vara särskilt värdefull om den belyser tidigare stadsbyggnadsideal och arkitektoniska ideal eller om den tydliggör samhällsutvecklingen.

Vid **underhåll** av en byggnad ska hänsyn tas till såväl byggnadens som områdets kulturvärden. Kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader ska underhållas så att deras särskilda värden bevaras. Kravet innebär till exempel att materialval och färgsättning ska anpassas till byggnadens värde, karaktären på omgivningen och till lokala traditioner.

Ändringar av en byggnad ska enligt plan- och bygglagen (PBL) alltid utföras **varsamt** och hänsyn ska tas till byggnadens karaktärsdrag. Byggnadens karaktärsdrag kan vara sådant som byggnadsmaterial, takutformning, färgsättning och byggnadens samspel med omgivningen. Originalets utseende är viktigt, men också vilken teknik och vilket material som har använts. Kravet på varsamhet gäller inte enbart enskilda byggnader utan även hela bebyggelsemiljön.

Mer information

- Plan - och bygglagen (2010:900) 8 kap.13,14 och 17§§
- [www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant om - PBL/teman/kulturvärden/](http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/kulturvarden/)

Läs mer om Åby bostadsområde och andra kulturmiljöer i Mölndals stads kulturmiljöprogram.
[www.molndal.se/kulturmiljö](http://www.molndal.se/kulturmiljo)

